інноваційних форм рухової активності (шейпінг, супер-стронг, спліт-системи) у заняттях із жіночим контингентом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Булатова М. М. Розвиток фізичних якостей / М. М. Булатова, М. М. Линець, В. М. Платонов // Теорія і методика фізичного виховання; підручник за ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олімпійська література, 2012. – Т. 1. – С. 175–295.

2. Григорьев В. І. Фізичне виховання студентів / В. І. Григорьев, М. О. Третьяков // Теорія і методика фізичного виховання: підручник за ред. Т. Ю. Круцевич. – К. : Олімпійська література, 2012. – Т. 2. – С. 155–173.

3. Зінченко В.Б. Фізичне виховання. Фітнес: навч. посіб. / В.Б. Зінченко, Ю.О. Усачов, В.В. Білецька, В.П. Семененко. – К.: НАУ, 2014. – 220 с.

4. ACSM's health-related physical fitness assessment manual / American college of sport medicine ; ed. G. B. Dwyer, S. E. Davis. – 2nd ed. – Philadelphia [etc.]: Wolters Kluwer; Lippincott Williams & Wilkins, 2008. – XIV, 192 p.

5. Darst P. W. Dynamic physical education for secondary school students / P.W. Darst, R.P. Pangrazi. – 6th ed. – San Francisco [etc.]: Pearson Benjamin Cummings, 2009. – XIV, 560 p.

6. McKenzie J. F. Planning, implementing, and evaluating health promotion programs : a primer / J. F. McKenzie, B. L. Neiger, R. Thackeray. – 5th ed. – San Francisco : Pearson Benjamin Cummings, 2009. – XVI, 464 p.

7. Richardson S.O. Overtraining athletes: personal journeys in sport / S.O.Richardson, M.B. Andersen, T. Morris. – Champaign: Human Kinetics, 2010. – XX, 206 p.

УДК:378. 796

Вихляєв Ю.М.
Національний технічний університет України «КПІ»

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ

Розглянуто переваги інноваційної технології секційної форми навчального процесу з фізичного виховання, підсиленої особистісно-орієнтовним напрямом неформальної фізкультурної освіти із залученням надбань креативної валеології і акмеологічних аспектів розвитку особистості та оволодіння студентами філософією здорового способу життя, що може скласти парадигму перебудови фізичного виховання у вищих навчальних закладах України.

Ключові слова: *фізичне виховання, секційна форма, навчальний процесс, студенти, інноваційні технології.*

Вихляев Ю.Н. «Инновационные формы физического воспитания студентов». *Рассмотрены преимущества предложенной инновационной технологии секционной формы учебного процесса по физическому воспитанию студентов, усиленной использованием личностно-ориентированного неформального физкультурного образования с привлечением достижений креативной валеологии и акмеологических аспектов развития личности, а также овладением студентами философией здорового способа жизни, что может составить парадигму перестройки физического воспитания в высших учебных заведениях Украины.*

Ключевые слова: *физическое воспитание, секционная форма, учебный процесс, студенты, инновационные технологии.*

Vykhliaiev Y. M. "Innovative forms of physical education students." *The advantages of the proposed innovative sectional shape of the educational process in physical education students. Sectional shape provides for the organization of educational process on physical education in the form of specialized training sessions particular sport as part of educational groups, in which students are enrolled at its option, provide traditional form of compulsory training of students of general physical training in the academic groups. When the sectional shape of the groups is homogeneous, that allows you to perform complex available for the whole group of exercises that cause similar adaptive and adaptive response. All students motivation to attend classes is quite high, and a teacher who is an expert in this sport is respected and imitated. The greater homogeneity of the group, the easier it is to maintain the motor density classes and motor activity of students. If you use the traditional form of the educational process in physical education, these advantages are lost. The use of student-centered direction informal physical education, attracting creative achievements valeology akmeologicheskih aspects of personal development, mastery of philosophy students healthy lifestyle enhances the benefits sectional shape that can make adjustment paradigm of physical education in higher educational institutions of Ukraine.*

Key words: *physical education, sectional shape, the learning process, students, innovative technologies.*

Постановка проблеми. Фізичне виховання студентів - складна, динамічна педагогічна система, ефективність функціонування якої залежить від багатьох взаємозв'язаних чинників, що проявляються у загальних закономірностях педагогічного процесу і його управлінні. Інноваційний підхід до системи фізичної підготовки студентів має бути значущим, оскільки кінцевий результат визначає зміст і характер усього процесу підготовки з дисципліни «Фізичне виховання», що націлений на підтримку фізичної підготовленості і працездатності майбутніх фахівців у тих чи інших галузях господарства [1, 2, 3, 6, 7, 9]. Але постає питання що ми маємо на увазі під кінцевим результатом ? Більшість дослідників за кінцевий результат приймають фізичний стан і підготовленість студентів в кінці другого курсу навчання. Але це лише тимчасовий проміжний стан. У разі нехтування самостійними заняттями фізичними вправами він буде значно змінюватись на старших

курсах навчання, а тим більше у подальшому житті. У зв'язку з цим виникає потреба у інноваційних дослідженнях, спрямованих на побудову нової системи фізичного виховання студентів, зміст якої має відображати соціальне замовлення особистості, суспільства і держави на достатній рівень фізичної підготовленості та працездатності майбутніх фахівців в різних галузях господарства впродовж багатьох років.

Мета дослідження. Дослідити інноваційні технології фізичного виховання студентів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Під інноваційними ми розуміємо такі педагогічні технології, що передбачають глибинне перетворення процесу навчання, тобто змінюють сутнісні й інструментально-значущі властивості, найбільш важливими з яких є цільова орієнтація навчального процесу, форма, зміст, педагогічні умови та методи навчального процесу, взаємодія педагога і студента у ході навчання, яка набирає характер творчої співпраці [9]. У нормативно-правовому аспекті можливість інновацій забезпечується усе зростаючим ступенем самостійності вищих навчальних закладів щодо розробки змісту, вибору методів і технологій навчання, сумісною відповідальністю студентів та педагогів за якість освіти, що накладає на студентів не тільки обов'язки, але і право на вільний вибір значної частини дисциплін, а тим самим і викладачів, зокрема у тій формі фізичного виховання, що ми пропонуємо, – це обрання виду спорту або рухової активності. Отже, загальному орієнтиру інноваційної реформи, що ми обстоюємо, відповідає особистісно-орієнтовна концепція вищої освіти з можливістю альтернативного підходу студентів до вибору траси своєї освіти. Відповідно до концепції, зміст освіти являє собою педагогічно адаптований суспільний досвід в усій його структурній цілості: це різноманітні знання, досвід здійснення різних способів фізкультурної діяльності, досвід творчої діяльності, духовного й емоційно-ціннісного відношення до світу [1, 3, 6, 9].

Аналіз існуючих технологій ведення і організації навчального процесу з фізичного виховання показав, що традиційна технологія має такі обов'язкові ознаки як примусові навчальні заняття загальною фізичною підготовкою з академічними групами студентів, єдину кафедральну робочу навчальну програму зі стандартним наповненням і завданнями модулів та розділів навчального матеріалу. Ці ознаки, а насамперед організаційна структура об'єднання студентів в академічних групах примушує використовувати фізичні вправи та їх комплекси, які б були доступні для виконання усього контингенту, що значно збіднює та формалізує навчальних процес, робить його непривабливим і навіть неприйнятним для частини студентів. Чим вище однорідність навчальної групи за різними чинниками, що ми маємо при секційній формі, тим меншою є варіабельність пристосувальних реакцій, що значно полегшує завдання викладача домогтися відповідних зрушень в організмі студентів. Другим фактором позитивної спрямованості відповіді організму студентів на задані навантаження є психологічний і залежить він від мотивації до відвідування занять, інтересу до різновидів вправ, самопочуття (фізичний і психологічний стан) після виконання тих чи інших вправ, сприйняття викладача як позитивну чи негативну особистість. Ці чинники поведінки студентів значно відрізняються в залежності від форми організації навчального процесу. При традиційній формі вищевказані чинники значно погіршують керованість навчального процесу, навіть якщо викладач високої кваліфікації і його завдання обґрунтовані і відповідають стану тих, що займаються.

Переваги секційної форми організації фізичного виховання підтверджують результати проведеного нами опитування: у секційних групах зафіксовано більш стійкий інтерес до обов'язкових занять з фізичного виховання – 98%, тоді як в академічних групах з традиційною формою навчання цей інтерес на 42% менше; 95 відсотків від опитуваних студентів секційних груп вважають, що отримують під час занять корисні вміння, навички та знання, тоді як в основних групах загальної фізичної підготовки цей показник становить 49%. Опитування студентів академічних груп з традиційною формою навчання показало, що частина студентів (37%), не бажає відвідувати заняття, в яких переважно надаються вправи з легкої атлетики, 15% студентів негативно ставляться до гімнастичних вправ, 36 відсотків студентів категорично не бажають відвідувати басейн у зимовий час, 18% студентів не сприймають футбол. Але справа навіть не в тих чи інших уподобаннях, а в тому, що при застосуванні традиційної форми студенти підкріплюють ці неприймання нульовим відвідуванням занять відповідної спрямованості, що негативно впливає не тільки на відвідуваність, а і на навчальний процес з фізичного виховання в цілому.

Заняття видами спеціалізованих вправ за уподобаннями та інтересами підсилюють вплив управлінських рішень викладача на студента, так як на разі тренер в очах спортсмена є авторитетом у тому виді спорту, який він обрав, а управління може здійснюватись і бути ефективним тільки за згодою того, ким управляють, при повному розумінні ним мети та вартості зусиль її досягнення [5], При цьому необхідно розуміти, що студент доросла людина, яка мислить і має свій вже сформований світогляд. Професійна діяльність фахівців з фізичного виховання полягає у взаємодії зі студентами, де важливим є вміння налагодити особистісні взаємовідносини. Не менш важливою в психолого-педагогічній характеристиці викладачів з фізичного виховання є готовність до реалізації «суб'єкт-суб'єктних» відносин у системах «викладач – студент», «тренер – спортсмен», що значною мірою залежить від особистісних якостей фахівця. При цьому особистісні якості викладачів фізичного виховання зумовлені специфікою видів спорту або рухової активності та особливостями особистісного відношення до здорового способу життя [2]. Тому, підбор кваліфікованих фахівців з видів спорту, які наділені відповідними морально-етичними якостями, бажанням передати свої вміння і досвід, потребу до занять фізичними вправами студентам, значно впливає на ефективність роботи кафедр фізичного виховання. При традиційній формі проведення занять вищевказана вимога втрачає свій сенс, так як спортивна спеціалізація викладача не має застосування, він її поступово втрачає і навіть деградує як тренер-фахівець у конкретному виді спорту. Але ж найбільш віддані спорту викладачі не можуть змиритись з подібною дискваліфікацією і шукають собі іншу роботу, залишаються найменш кваліфіковані і байдужі до свого призвання, що не сприяє підвищенню якості проведення занять. Друга вимога передбачає дотримання якісних характеристик проведення заняття. Чим більша однорідність складу групи, тим легше підтримувати моторну щільність заняття (загальна щільність більш залежить від кваліфікації та досвіду викладача). У наших дослідженнях проведення занять з плавання, де порівнювалась секційні та академічні групи студентів з однаковим початковим рівнем плавальної підготовленості та

однаковими завданнями заняття, моторна щільність заняття була значно вище у студентів секційних групи – 68,3% проти 44,1 % академічних груп, хоча заняття проводив один і той же викладач. Під час виконання 25-метрового відрізку на швидкість 92% студентів секційних груп виконували його зі значною інтенсивністю і пульсом у межах 190-215 скорочень на хвилину, а 86% студентів академічних груп не змогли значно підвищити інтенсивність, що підтвердили відносно незначним підвищенням пульсу до 180-190 серцевих скорочень на хвилину. У той ж час, одержав завдання проплисти декілька відрізків на витривалість, 85% студентів секційних груп вдавалось утримувати пульс в межах 140-150 скорочень на хвилину, тоді як 55% студентів академічних груп перевищили цей поріг під час плавання на витривалість у середньому на 35 скорочень, тобто зовсім різні за інтенсивністю і спрямованістю завдання вони виконували практично однаково. Також, в секційних групах 91% студентів досягають більш менш оптимальної рухової активності, тобто повністю виконують поставлені завдання за об'ємом та інтенсивністю (з врахуванням індивідуальних можливостей та самопочуття на день проведення заняття), тоді як у студентів академічних груп цей показник (57%), набагато нижчий і він у більшій мірі залежить від настрою, мотивації студентів та їх уподобань до змісту і наповнення занять з фізичного виховання.

Фізичні вправи мають широкий спектр різновидів та характерних ознак за такими чинниками як спрямованість, структура рухів, координаційна складність, особливості режиму роботи м'язів, відмінності механізмів енергозабезпечення, інтенсивність роботи, переважний вплив на розвиток окремих якостей тощо. Звісно, викладачі фізичного виховання на заняттях з академічними групами студентів мають деякі можливості для індивідуалізації вправ і навантажень, але ці можливості не відповідають уподобанням, інтересам та потребам студентів, а зловживання індивідуалізацією навіть деяких чинників виконання вправ призводить до значного погіршення якості проведення заняття. До того ж значна частина вищих навчальних закладів України виділяє на навчальний процес з фізичного виховання одне заняття на тиждень. При цьому, необхідно відмітити, що самостійна робота при одноразовому навантаженні позитивно не сприймається студентами, а цінність одноразових занять на тиждень за усіма канонами фізичного виховання, фізіології, валеології та медицини дуже проблематична.

Таким чином, традиційна форма організації навчального процесу з фізичного виховання, яка використовується у більшості вузів України, є консервативною, тобто такою, що консервує навчальний і виховний зміст занять і не відповідає новим потребам, особливо реаліям Болонської системи навчання, при цьому застарілий зміст і форма вступають у протиріччя з потребами студентів та соціальними потребами суспільства [5, 8, 9, 17]. Не відповідає сучасним завданням і зміст фізичного виховання студентів країн Європи, де університети мають потужну спортивну базу, але кількість тих, що займаються спортом або видами рухової активності, коливається в межах 7-30 відсотків від загальної кількості студентів [11, 12, 13, 14 15, 16]. У сучасній філософії форма і зміст розглядаються як категорії, що відображають діалектичну єдність суттєвих сторін явищ дійсності, тобто під формою розуміють спосіб організації притаманних явищу елементів та процесів, його внутрішню організацію та зовнішнє вираження, а під змістом – сукупність елементів і процесів, що утворюють та наповнюють дане явище. Зміст і форма не існують ізольовано, вони мають певну відповідність і активний взаємовплив, при цьому зміна форми обумовлює суттєву зміну змісту і навпаки. Доведено, що форма, яка не відповідає зміні змісту, гальмує подальший розвиток як змісту, так і форми. тоді як при відповідності форми до змісту розвиток будь якого процесу значно прискорюється [5, 9, 17]. Ми розглядаємо саме форми організації навчального процесу, а не скажімо організаційні форми проведення заняття з фізичного виховання. В першу чергу нас цікавить функціональна спроможність тієї чи іншої форми організації навчального процесу забезпечити виконання завдань, що висуваються перед фізичним вихованням у вищих навчальних закладах. Виходячи з філософського розуміння форми як зовнішнього вираження внутрішнього змісту, що охоплює систему стійких зв'язків процесу, ми визначаємо форму організації навчального процесу з фізичного виховання як спеціальну конструкцію цього процесу, характер якого обумовлений його змістом, методами, прийомами, засобами, видами взаємодії студентів і викладача, що мають на меті засвоєння знань, практичних умінь, навичок та потреби виконання фізичних вправ обраного виду рухової активності. Така конструкція являє собою внутрішню організацію змісту, яким є процес підтримки, збереження та підвищення рівня фізичної підготовленості і здоров'я студентів.

Такою відповідною і прогресивною формою, що надає можливості для творчого розвитку ефективності змісту системи фізичних вправ, що вживаються на заняттях з фізичного виховання, є так звана секційна форма, яку ми можемо визначити як ведення навчального процесу з фізичного виховання у вигляді спеціалізованих навчальних занять певним видом спорту (рухової активності), згідно окремих робочих навчальних програм кожного відділення (циклу), у складі навчальних груп, що сформовані вищезазначеним структурним підрозділом кафедри за власним вибором студентів. Ці стійкі об'єднання елементів організації і управління навчального процесу обумовлюють вибір системи фізичних вправ, методів і принципів їх застосування, структурну організацію відповідних підрозділів, ідеологію формування потреб, мотивів та інтересів студентів до фізичного самовдосконалення та занять спортивно-оздоровчої спрямованості. Під особистісно-орієнтовним фізичним вихованням студентів розуміють комплексну всебічну дію на особистість засобами фізичної культури, коли разом з вирішенням інших завдань пріоритет одержує розвиток і актуалізація цінностей фізичної культури та здоров'я, формування особистісно значущих мотивів, знань і вмінь, а також досвіду самостійного та безперервного використання засобів фізичної культури і оздоровлення [2]. Навчальний процес з фізичного виховання за особистісно орієнтованого підходу надає можливість кожному студенту, спираючись на свої здібності, нахили, інтереси, ціннісні орієнтації і суб'єктний досвід, реалізувати себе в активному пізнанні змісту навчальної діяльності, в своїй навчальній поведінці [1, 4, 6, 7, 10].

Особистісно-орієнтовне фізичне виховання не протирічить секційній формі, а навпаки набуває конкретного практичного наповнення при застосуванні цієї форми навчального процесу з фізичного виховання у комплексі з іншими складовими особистісно-орієнтовного фізичного виховання, серед яких необхідно визнати якісну неформальну фізкультурну освіту, акмеологічні аспекти розвитку особистості, креативну валеологію та виховання студентів згідно принципів здорового

способу життя. Для прикладу, студенти 1-2 курсів НТУУ «КПІ» обирають спортивне відділення і викладача за власним уподобанням і займаються 6 годин на тиждень: двічі у спортивному комплексі за розкладом університету (4 години) у складі навчальних секційних груп та один раз на тиждень за місцем проживання індивідуально, в рамках самостійної роботи студентів (СРС). Спрямування самостійного заняття та його наповнення комплексами фізичних вправ залежать від одержаних від викладача домашніх завдань, мета яких є відновлення загально-фізичної підготовленості, розвиток спеціальних та відстаючих фізичних якостей. Регулярні обов'язкові заняття, що стимульовані необхідністю одержання заліку, на наш погляд, необхідні на перших двох курсах вищих навчальних закладів, і лише потім студенти повинні перейти на самостійні заняття фізичною культурою під методичним контролем викладачів фізичного виховання. Ідея перебудови фізичного виховання, розробка інноваційної технології секційної форми навчального процесу з фізичного виховання, підсиленої особистісно-орієнтованим напрямом якісної неформальної фізкультурної освіти, де будуть залучені надбання креативної валеології з урахуванням акмеологічних аспектів розвитку особистості та оволодіння студентами філософією здорового способу життя може скласти парадигму розвитку і перебудови фізичного виховання у вищих навчальних закладах України.

ВИСНОВКИ

1. Разом з такими негативними чинниками як недостатнє фінансування вузів, відсутність сучасної навчально-спортивної бази, сліпе копіювання Болонської системи без урахування реалій нашої держави, низький рівень фізичної підготовленості абітурієнтів, недостатня увага керівників університетів до фізичного стану і здоров'я ввірених їм студентів, ефективному функціонуванню фізичного виховання заважають традиційні технології і застарілі організаційні форми навчального процесу, їх методичне обґрунтування, що не відповідають реаліям сьогодення та значно погіршує якість фізичного виховання у навчальних закладах України.

2. Негативну ситуацію, що склалася у фізичному вихованні, може змінити впровадження інноваційних педагогічних технологій, що передбачають глибинне перетворення процесу навчання, тобто змінюють сутнісні й інструментально-значущі властивості, найбільш важливими з яких є цільова орієнтація навчального процесу, форма, зміст, педагогічні умови та методи навчального процесу, взаємодія педагога і студента у ході навчання, яка набирає характер творчої співпраці. До таких технологій необхідно віднести особистісно-орієнтовне фізичне виховання з використанням секційної форми організації навчального процесу та урахуванням акмеологічних аспектів розвитку особистості, креативної валеології і здорового способу життя.

3. Оцінкою ефективності роботи кафедр фізичного виховання повинні стати не тільки досягнення у спортивних змаганнях, а насамперед кількість студентів старших курсів навчального закладу, які продовжують методично грамотно виконувати самостійні заняття фізичними вправами. Подібну вимогу регулярної підтримки фізичних кондицій необхідно висунути і перед викладачами фізичного виховання, які власним прикладом повинні заохочувати студентів до регулярних самостійних занять фізичними вправами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Акмеология физической культуры и спорта : [методические рекомендации] / Сост. : Завьялова О.Б. – Красноярск, 2009. – 20 с.

2. Бєлих С.І. Особистісно орієнтоване фізичне виховання студентів університетів. Навчальний посібник. / С. І. Белих. – Донецьк: ДонНУ, 2013. – 253 с.

3. Васіна Т.Л. Парадигма особистісно-орієнтованого навчання / Т. Л. Васіна // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. - № 58.. – Т.1. – Чернігів, 2008. – С. 77-79.

4. Вихляєв Ю. М. Організаційні особливості та умови переходу на секційну форму фізичного виховання у вищих навчальних закладах. / Ю. М. Вихляєв // Теорія і практика фізичного виховання. – 2012. - № 1. – С. 10-15.

5. Вихляєв Ю. М. Організаційно-методичне забезпечення секційної форми навчального процесу з фізичного виховання. Навчально-методичний посібник. / Ю. М. Вихляєв. Вінниця : ФОП Рогальська І. О., 2012 – 81 с.

6.Дзюба З. Г. Особистісно-орієнтовані системи і технології у фізичному вихованні студентів вищої школи / З. Г. Дзюба, Л. К. Кожевникова // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. - Вип. 44. – Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. – Чернігів, 2007. – С. 335-338.

7. Дмитриев С. В. Акмеологические аспекты развития студента в образовательных технологиях / С. В. Дмитриев // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. - Вип. 98. – Т.2. – Чернігів, 2012. – С. 5-8.

8. Зміст і форма // Українська Радянська Енциклопедія. Т 4. 2-ге вид. УРЕ.К.: 1979. – С. 282-283.

9. Психолого-педагогічні засади проектування інноваційних технологій викладання у вищій школі: Монографія / [В. Луговий, М. Левшин, О. Бондаренко та ін.]. За заг. ред. В.П. Андрущенка, В.І. Лугового.- К.: «Педагогічна думка», 2011. С. 13].

10. Belykh S.I. Structure of the concept of personality oriented physical education university students. *Physical education of students*, 2013, vol.3, pp. 3-9.doi:10.6084/m9.figshare.669663.

11. Bennet B.L. Comparative Pysical Education and Sport. / B.L. Bennet. M.L Howel., U. Simri – Philadelphia: Lea and Febiger, 1983. P. 17-19.

12. Buultjens M., Robinson P. Enhancing aspects of the higher education student experience // Journal of Higher Education Policy and Management, 2011. – vol. 33(4). – pp. 337-346. – doi: 10.1080/13 60080X.2011.585708.

13. Delaine D. A., Seif-Naraghi S. B., Al-Haque S., Wojewoda N., Meninato Y., DeBoer J. Student involvement as a vehicle for empowerment: a case study of the student platform for engineering education development // European Journal of Engineering Education, 2010, - vol.35(4). – pp. 367-378. – doi: 10.1080/03043797.2010.48327.

14. Palou H. Study of the Sports Habits Island University Students / H. Palou, X. Ponsetti., P. Borras. - // The Conference on the Study of University Sport. Palma de Mallorca (Spain), July 7-9, 1999. P. 108-109.

15. Palou H. Differentail aspects of sports practice among Majorcan youngsters / H. Palou, X. Ponsetti, X Bergas.// The Conference on the Study of University Sport. Palma de Mallorca (Spain), July 7-9, 1999. P. 117.

16. The Bologna Process 2020 – The European Higher Education Area in the new decade. Communiqué of the Conference of European Ministers Responsible for Higher Education. Leuven and Louvain-la-Neuve, 28-29 April 2009 [Electronic resource]. – URL: http://www.bologna2009benelux.org.

17. Turning Education Structures in Europe [Electronic resource]. – URL: http://tuning.unideusto.org.

УДК. 371.72(438)

Вільчковський Е.С., Пасічник В.Р.
Університет Яна Кохановського в Кельцах, філія в м. Петрков-Трибунальський, Польща

СИСТЕМА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ У ШКОЛАХ НІМЕЧЧИНІ

У статті розглянуто історію становлення та розвитку фізичного виховання школярів у Німеччині з епохи Відродження до наших днів. Проаналізовано сучасний стан системи фізичного виховання дітей та молоді у різних типах німецьких загальноосвітніх шкіл.

***Ключові слова**: Німеччина, фізичне виховання, учні, вчителі, урок, сорт, змагання.*

***Вильчковский Э.С., Пасечник В.Р. Система физического воспитания детей и молодежи в школах Германии.** В статье рассмотрена история становления и развития физического воспитания учащихся в Германии, с периода Возрождения до наших дней. Проанализировано современное состояние системы физического воспитания детей и молодежи в разных типах немецких школ.*

***Ключевые слова**: Германия, физическое воспитание, школьники, учителя, урок, спорт, соревнования.*

***Vilchkovsky E.S., Pasichnyk V.R. The system of physical education of children and youth in schools in Germany.** The article describes the history and development of physical education students in Germany, from the Renaissance to the present day. There was a modern analyze of the current system of physical education that have a children and youth in different types of German schools. It can be stated that the German Government is always concerned about improving the effectiveness of physical education of younger citizens, actively supported him in this also have a social organization. In particular, the development of sports activities among children and youth in the country and its regions are engaged in national and federal ministries, banks, churches, political parties, associations, foundations and other associations of citizens who take active part in the organization, promotion and financing of these activities. The modern system of physical education of the rising generation in Germany is considered one of the most efficient in Europe. It has a highly qualified staff of experts, evidence-based programs on the subject for all types of schools, good conditions for the implementation of health, education and educational objectives of physical education in the process of educational and extracurricular physical education and sports. Physical education of children and youth in Germany has continued support of the governing bodies of education, sports and the general public, which makes it possible to provide the material basis of modern school (sports grounds, halls, stadiums, swimming pools), a sufficient amount of sports equipment and equipment, textbooks for students on this subject, appropriate methodological literature for teachers of physical education.*

***Key words**: Germany, physical education, students, teachers, lessons, sports competitions.*

Фізичне виховання, як навчальний предмет було включено до обов'язкового навчального плану німецьких шкіл у 1842 році. У наказі Міністерства культури було зазначено, що головна мета цієї навчальної дисципліни - шляхом виконання фізичних вправ, створювати „повну гармонію між духом і тілом учнів". Було визначено наступні основні функції цього предмету: „Фізичне виховання в школах повинно сприяти розвитку тіла (сили, витривалості, гнучкості), а також впливати на покращення стану здоров'я, інтелекту і характеру молоді для її майбутньої діяльності на користь народу". Передумови введення предмету „Фізичне виховання" у німецьких школах було запроваджено ще у ХУ1 столітті. Цей період історики визначають як епоху Відродження, коли європейські гуманісти, спираючись на античні традиції культу тіла, обґрунтували необхідність всебічного виховання людини, закладаючи фундамент для розвитку різних галузей науки, в тому числі і фізичного виховання підростаючих поколінь. Фундамент німецької системи фізичного виховання дітей та молоді було закладено в цей період вчителем і письменником Йохимем Камераріусем (1500-1574) та теологом Мартином Лютером (1483-1546). У 1541 р. в Лейпцигу була видана книга Й. Камераріуса – „Розмова про гімнастичні вправи", в якої розглянуто значення фізичного виховання, як важливого компонента загальної освіти школярів, обґрунтовано необхідність регулярного виконання фізичних вправ для зміцнення їх здоров'я. У цей книзі було обґрунтовано педагогічні підстави фізичного виховання школярів, як необхідного та обов'язкового навчального предмету.

Суттєвий вклад у розвиток фізичного виховання дітей та молоді в цей історичний період зробив відомий німецький реформатор Мартин Лютер, який у своїх виступах та публікаціях зазначав важливість використання фізичних вправ у вихованні дітей та молоді. Він вважав, що систематичні заняття фізичними вправами позитивно впливають не тільки на зміцнення здоров'я, а також на виховання позитивних рис характеру школярів. Все це, на його думку, дає можливість досягнути бажаних результатів у подальшому психофізичному розвитку дорослої людини [2]. У наступний історичний період